

"Szerkesztő"

On. Biblioteca Universității din Cluj
Sibiu

HIRLAP

A timiștorontali törvényszék bej. sz. 83.
(Dos. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHEVIC
ENDRE
és Dr. VÁRNAY
ELEMÉR

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkezősség lapja

Németországban is összeül a „háborus bűnösök” ügyében ítélező katonai törvényszék

Berlin válasza a charkovi kivégzésekre — Német politikai körökben beláthatatlan következményekről beszélnek

Schmidt követ nem válaszolt arra a kérdésre, hogy perbe fogják-e a polgári lakosságot is támadó angolszász repülőket

Elkeseredett harcok Vitebszk térségében

A szövetséges hadvezetőségben történt fontos személyi változásokkal kapcsolatban ismét előtérbe tolt a kérdés: hol és mikor kerül sor az invázióra? Vannak, akik Eisenhower tábornoknak inváziós főparancsnokká történt kinevezéséből arra következtetnek, hogy a második európai arcvonal felállítására most már nagyon rövid idő kérdése. Más felfogás szerint viszont Eisenhower tábornoknak a kinevezése, még az előkészületek szakaszában, arra való tekintettel történt, hogy eddigi európai háborus tapasztalatait közvetlenül értékelhesse az inváziós haderők megszervezésében. A szövetségesek európai partraszállásának időpontja főleg az igénybe vehető hajótehermennységtől függ, — állapítja ezzel kapcsolatban a Daily Express.

Az invázió nehézségeit angolszász részről egyáltalán nem titkolják. Roosevelt elnök is félreérthetetlen célzást tett erre karácsonyi üzenetében.

A charkovi per

A világsajtóban még mindig élénk visszhangja van a charkovi kivégzéseknek. A charkovi ítéletet és a német birodalmi hadsereg három tagjának kivégzését illetően német helyen olyan eseménynek tekintik, amelynek következményei politikai és katonai tekintetben még beláthatatlanok. A Wilhelmstrasse hangsúlyozza, hogy súlyos tényállásról van szó, amelyet Berlinben a leg gondosabban tanulmányoznak és a kérdés fontosságának megfelelően mérlegelnek. Német politikai körökben — mint egy berlini jelentés közli — igen nagy súlyt vetnek azokra a jelentésekre, amelyek szerint az orosz államügyész rámutatott arra, hogy az ítélet és a három vádlott kivégzése „összhangban áll azokkal az elvekkel, amelyeket a teheráni értekezlet során Roosevelt elnök és Churchill miniszterelnök Sztalinnal együtt szögeztek le az ugynevezett háborus bűnösökkel való bánásmód tekintetében”.

Angolszász hangok

A Neue Zürcher Zeitung cikke svájci lap washingtoni tudósítója jelenti, hogy a charkovi per és az elítéltek kivégzése washingtoni vélemény szerint az első látható következménye a moszkvai határozatnak, amelyet az u. n. „háborus bűnösök” kérdésében hoztak. A charkovi ítéletről szóló közlemény mindazonáltal bizonyos mértékben meglepte a közvéleményt, mert általában azt hitték, hogy a háborus bűnösök elleni pereket csak későbbi időpontban folytatják le. Tekintettel azonban arra, hogy a szovjet hatóságok nyilvánvalóan igen nagy súlyt vetettek arra, hogy a per lefolyását a legnagyobb részletességgel hozzák nyilvánosságra, Washingtonban úgy vélik, hogy az oroszok előkészületeket tesznek további hasonló perekre.

A Rador szófiai DNB. jelentést közli: Az ankarai rádió Hull amerikai külügyminiszter nyilatkozatát ismertette, melyben — a többi hírforrás szerint — azt mondotta, hogy a charkovi per illetően, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia egyetértenek a Szovjet-Unióval.

Jelentéseink között beszámolunk a Neue Zürcher Zeitung londoni tudósítójának közléséről is, mely a charkovi per angolai visszhangjával foglalkozik. A svájci lap tudósító jelentéséből

kitűnik, hogy Angliában sokan kifogásolják az orosz eljárást, kivánatosnak tartván, hogy „pártatlan” tényezőket vonjanak be az ily kérdések megvizsgálásába. A Manchester Guardian hangoztatja, hogy „semmiestre sem szabad megengedni a vak bosszúállást.” Brit jogász-körök véleményének adott kifejezést egy tekintélyes londoni ügyvéd, amikor kijelentette, hogy „egyelőre nem is volna szabad háborus bűnösökről beszélni, mert ilyenformán még nem engedhető módon előre befolyásolják a törvényszék ítéletét.”

A Wilhelmstrasse állásfoglalása

A német külügyminisztérium egyik legutóbbi sajtóértekezletén hivatalos közleményt olvastak fel, mely három pontban ismertette a Wilhelmstrasse állásfoglalását. A német közlemény határozottan visszautasítja a charkovi perben emelt vádakat, egyben leszögezi, hogy a charkovi ítéletért „nemcsak Szovjet-Oroszország felelős, hanem a teheráni nyilatkozatot aláíró két másik szövetséges is”. A hivatalos közleményt a DNB. részletesen ismerteti.

A sajtóértekezleten Schmidt kö-

vethez, a Wilhelmstrasse szóvivőjéhez kérdést intéztek arra nézve is, nem gondolja-e, hogy az effajta intézkedéseknek, amilyeneket a hadviselő felek most kezdeményeztek, óriási kihatásai lehetnek. Schmidt követ nem adott közelebbi választ, hanem — mint a Nemzetközi Sajtótudósító berlini jelentése közli — a következő kijelentésre szorítkozott:

— Ezt már előzőleg mérlegelniük kellett volna az angoloknak és amerikaiaknak. Német részről mindenesetre nem fogják követni az ellenség példáját abban is, hogy az általuk kivárt szigorral tártják fel szemük előtt saját háborus bűnösök szörnyeteit.

Mint beavatott német helyen ugyanakkor közölték, német részről nem áll fenn a szándék, hogy alakj tiltakozást juttassanak el a szövetségesekhez a charkovi per ügyében. Ez amúgyis csak papíros lenne — tették hozzá illetékes helyen.

A német nyilatkozat azzal a megállapítással végződik, hogy ezek után most már a német katonai törvényszék is rövidesen foglalkozni fog azoknak az angol és amerikai hadifoglyoknak az ügyével, akik a nemzetközi jog súlyos megsértésével vádolhatók, de eddig nem ke-

rültek a vádlottak padjára.

A német külügyminisztérium sajtóértekezletén közölt hivatalos német állásfoglalás a charkovi „kirakatper” ügyében — mint az megfigyelhető volt — a külföldi sajtó berlini képviselőire mely hatást gyakorolt. Amint berlini politikai körök kijelentik, sok angol és amerikai hadifogoly van német kézben, akiket a nemzetközi jog érvényben álló szabályai szerint háborus bűnösöknek kell tekinteni, úgy hogy a német katonai hatóságok most már kénytelenek eslekedteikkel közelebbről foglalkozni. Paul Schmidt dr., a Wilhelmstrasse hűmegyarázója a sajtóértekezlet folyamán közölte a jelenlévő újságírókkal, hogy német részről, az eddigi események alapján, két következtetést vonnak le:

1. Németországban azok fölött fognak ítélezni, akik megsértették a nemzetközi jog általános érvényű rendelkezéseit, különösen pedig a hadijogot.
  2. Az eljárás ezek ellen a rendes katonai törvényszékek folytatják le.
- Az egyik újságíróknak arra a kérdésre, ide tartoznak-e azok az angolszász pilóták, akik légítámadásokban vettek részt a polgári lakosság ellen, Schmidt követ nem válaszolt.

(—r)

Jelentéseink a harcetekről

Török vélemény: A második arcvonal késik — légi támadással pedig nem lehet a német ellenállást megtörni

Ankara. (Tp). A félhivatalos Ulus című török lap két cikket ismerteti a német távirati iroda. Az egyik cikk Eisenhower tábornoknak az európai szövetséges haderők főparancsnokává történt kinevezésével kapcsolatban megállapítja, hogy Anglia és Amerika ezzel a háború megrövidítésének megvalósítására gondolt. Németország azonban — mondja a cikk — nagy eszközökkel felkészült a szövetségesek partraszállásának elhárítására. A szövetségesek légi támadásainak nem sikerült a német ellenállást megtörni és nem sikerült az

olaszországi német ellenállás megszervezésének a megzavarása sem. A szövetségesek tisztában lehetnek azzal, hogy a szárazföldi partraszállásra csak alapos előkészület után kerülhet a sor.

Az Ulus második cikke utal arra, hogy az invázióra, illetve a második arcvonal felállítására rövidesen aligha kerülhet a sor és Roosevelt is figyelmeztetett arra, hogy az esetleges kudarcot el kell kerülni. Németország a legjobban felszerelt a partraszállás elhárítására és így a támadás megrövidítésének időpontja még mindig bizonytalan, — írja a török lap.

A Scharnhorst utolsó órái

Berlin. (Tp). A főnyelben lévő angol tengeri erővel vívott harcban elsüllyedt Scharnhorst német csatahajó utolsó óráiról még a következő részletek váltak ismeretessé:

A Scharnhorst csatahajó december 26-án délelőtt 11 órakor lépett érintkezésbe az ellenség hajókaravánt biztosító brit tengeri erővel, amelyek rombolókból és cirkálókból állottak. Az ütközet megkezdése után nehéz angol egységek is beavatkoztak a harcba. Ezenkívül az ellenségnek sikerült újabb nehéz tengeri erőket összevonnia, amelyeket a rossz idő miatt nem lehetett azonnal észrevenni. Így történt, hogy az ellenség több órái küzdelem után körülfogta

a Scharnhorst hajót, amelynek parancsnoka Hientze sorhajókapitány volt és a hajó délután 19.30 órakor lobogó zászlóval elsüllyedt, miután az utolsó gránátig tüzelt és az ellenségnek súlyos károkat okozott. Az ütközetben részt vett több német tengeri erő is súlyos veszteséget okozott az ellenségnek.

New-York. (Ep). A new-yorki rádió az angol haditengerészet közlése alapján hétfőn délután jelentette, hogy a Scharnhorst német csatahajó elsüllyesztése alkalmával az angolok 42 repülőgépet vesztek. Ezt az előzetes számot közölte a londoni tengerészeti hivatal azokról a repülőgépekről, amelyek a Scharnhorst hajóval folytatott küzdelem során légi harcban elpusztultak. A

hivatalos angol jelentés rombolóknak szenvedett veszteségről is szól, de erről vonatkozólag még nincsenek részletek.

ROMMEL NYILATKOZATA

Berlin. (Rador). Rommel tábornagy részletes megbeszéléseket folytatott Rundstedt tábornaggal, Rommel e megbeszélései után kijelentette: az európai térségben minden intézkedést megtettek, hogy egy esetleges ostrommal szembeálljanak. A műszaki szempontból a legkorszerűbb védelmi berendezések megtekintése után számos megbeszélést tartott a helyi parancsnokokkal.

EISENHOWER AZ ITALIAI HADJÁRAT NEHÉZSÉGEIRŐL

Lisszabon. (Rador). A brit hír közvetítő szolgálat jelenti: Eisenhower tábornok az európai szövetséges erők főparancsnokává történt kinevezése után fogadta a sajtó képviselőit és a többi között kijelentette, hogy a szövetségesek előnyomulása Róma felé „kiábrándítóan lassú”. Az angol-amerikai csapatok a háborúnak ismét egy oly szakaszánál tartanak, amelyben kinos erőfeszítések árán kell előnyömlőnek az ellenség ellen, mely elkeseredetten ellenáll. A szövetségesek előnyomulása mindenképp attól függ, — mondotta Eisenhower — hogy mily erősítések száradékozik még a német hadvezetőség harobavetni az angolok és amerikaiak ellen.

Eisenhower tábornok egyébként

megjegyezte, hogy egyik főfeladatának azt tekinti, hogy személyesen gondoskodik arról, hogy a szövetségesek között, a parancsnoklással kapcsolatban, ne merüljenek fel nehézségek.

Ortonától északnyugatra új állásokban helyezkedtek el a németek

Berlin. (DNB). A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harctéren vadászpilóták a keresi szorosban elsüllyesztettek egy szovjet gyorsnaszadót.

Dnyepropetrovszktól délnyugatra és Kirovogradtól délkeletre a szovjet csapatok támadását ellentámadással visszautasították. Kirovogradtól északra a német támadások kedvezően haladnak előre.

Zsitomir harci körzetében a szovjet csapatok erős nyomása tegnap is tartott. Husz szovjet páncélost megsemmisítettek.

Recsitától északnyugatra a német csapatok a szovjet ellentámadások elhárítása után állásait megjavították.

Vitebszk térségében a szovjet csapatok ismételt áttörési kísérletei elkeseredett harcokban összeomlottak. A német ellentámadások a szovjet csapatokat több helyen visszavetették.

A Slobintól délre lefolyt eredményes elhárító harcokban a megerősített fűringial-hesseni 299. gyalogsági hadosztály gróf Oriola tábornok vezetése alatt különösen kitüntette magát.

Lisszabon. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat jelenti: Eisenhower tábornok hétfőn a sajtó képviselői előtt kijelentette, nem hiszi, hogy a légítámadásokkal megtörhetik Németországot.

A délolaszországi arcvonalon a nyugati szakaszon csupán helyi jelentőségű harcokra került a sor. Venafrotól északra, nagy túlerőben levő ellenséges erők támadása során, az egyik magaslat sulyos harc után elveszett. Ortona körzetében a német csapatok — miután az utóbbi napok elkeseredett harcaiban az ellenségnek a legsúlyosabb veszteségeket okozták emberben és hadianyagban, — Ortona romjait kiirtították és közvetlenül a várostól északnyugatra új állásokat foglaltak el.

Tozso ismertette az újabb háborús eseményeket

Tokió. (DNE). Tozso japán miniszterelnök a japán felsőház teljes ülésén hadügyminiszeri minőségében nagy beszédet mondott, amelyben ismertette a legutóbbi idők háborús eseményeit és kijelentette, hogy a japán hadsereg a haditengerészettel való szoroc együttműködésben harci támadó állásait minden hadművelési területen szilárdan a kezében tartja, bár néhány harci szakaszon lényegtelenebb változások következtek be. A japán csapatok tisztjei és legénysége minden egyes összetűzés alkalmá-

val súlyos csapást mérnek az ellenségre és ezzel az ellenség harci erejét, valamint a yaqi eszközeit is gyengítik. Japán összes harci erői a háboru győzelmes befejezéséért küzdenek 1943 október hónapja óta a japánok az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak miután a támadó hadműveleteket a japán erők széles keretben indították meg. Jelenleg az ellenséget a japán erők három helyen kötötték le nagyarányu harci cselekményekre és pedig a Salamon-, a Bismarck-szigeteken és Uj-Guinea keleti részén. Tozso miniszterelnök ezután részletesen ismertette ezen a három harci területen elért japán sikereket és az ellenségnek okozott veszteségeket.

50 NÉGYZETKILOMÉTERNYI KÖRZETBEN MINDENT ELPUZSÍTÓ „ÓRIÁS-LÖVEDEK”

Stockholm. (Tp). Az United Press foglalkozik a német megtörési-ről szóló hírekkel és ír azokról a fegyverekről, amelyeket a megtörésnél használnak fognak. A hír sze inü „óriás-lövedékekről” van szó, amelyeknek eddig nem ismeri robbanó ereje van. Egyetlen lövedék felrobbanása 50 négyzetkilométernyi körzetben mindent elpusztítana. Ugyanez a sajtóiroda azt is tudni véli, hogy Észak-Franciaországban és Nyugat-Németországban egy német ellenoffenzíva előkészületei teljes mértékben folyamatban vannak.

Az amerikai hír a Wilhelmstrassen minden megjegyzés nélkül tudomásul vették.

gúl a lap, hogy Törökország barátságos viszonyt tart fenn minden állammal és a török népek érdekében áll ezt a barátságot ápolni.

A török nemzetgyűlés megszavazta a rendkívüli hadikölcsönt

Ankara. (Tp). A nagy török nemzetgyűlés tegnap összehívta és a 120 millió török lira rendkívüli kölcsönről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A hadi célokra szánt ez összeget az országgyűlés megszavazta. A nagy török nemzetgyűlésnek január 3-án lesz a legközelebbi ülése.

BENES ELUTAZOTT MOSZKVBÓL

Genf. (Rador). A német távirati iroda értesülése szerint Benes elutazott Moszkvából.

A LENGYEL KORMÁNY ÉS A KIS ALLAMOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

London. A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: Az egész angol sajtóban csupán a Manchester Guardian itéli megderülötlan a helyzetet, amikor azt írja, hogy a lengyel emigráns kormány rövidesen megváltoztatja magatartását a Szovjetunóval szemben és most már hajlandó lesz bizonyos áldozatokra, amelyeket félével ezelőtt még nem lehetett volna elképzelni.

A cseh-szovjet szerződés ügyében a Manchester Guardian véleménye szerint a lengyel kormány pozitív állásponton van. A kis államok együttműködését azonban külön lengyel elgondolás szerint akarja megvalósítani. Ezt az elgondolást viszont a Szovjet nem osztja. A Manchester Guardian végül azt hiszi, hogy nemzetközi biztonsági rendszer vagy valamilyen újabb népszövetség révén mégis csak sikerül majd elérni azt, amit a lengyel emigráns kormány szeretne: Lengyelország szoros együttműködését a nyugati államokkal.

A LENGYEL EMIGRÁNS KORMÁNY-FŐ AMERIKÁBA UTAZIK

Stockholm. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat jelenti: Mikolajczyk lengyel emigráns kormányelnök hamarosan az Egyesült Államokba utazik, hír szerint még e hó utolsó napjaiban. Amerikai utazását politikai körök azzal indokolják, hogy a lengyel emigráns kormány feje közvetlenül Roosevelt elnököt önjait tárgyalásokat szeretni, a különböző lengyel kérdések ügyében, Teheránban kialakult felfogásról.

„Összeesküvéssel vádolják a fasiszta nagytanács több volt tagját

Róma. (Tp). A fasiszta nagytanács 19 tagja ellen folyamatba tett perben a vizsgálat még tart. A vád alapja nem az a körülmény, hogy a 19 tag a történelmi nevezetességű ülésen Mussolini ellen szavazott, hiszen a nagytanács minden egyes tagjának jogában állott véleményének kifejezését adni, hanem a vád elsősorban az, hogy a fasiszta rendszer elszórt összeesküvésről van szó, amely még a július 24-iki nagytanácsi ülés előtt dőszakra esik. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a fasiszta nagytanács 5 tagja már márciusban a római Excelsior szállóban titkos megbeszélést tartott és innen lehet számítani az összeesküvés kiindulási pontjait is.

A politikai arcvonal

Német hivatalos közlemény a charkovi pörrel kapcsolatban

Berlin. (DNB). A német távirati iroda a következőkben ismerteti a Wilhelmstrasse sajtóterkezeletén felolvasott hivatalos közleményt:

1. Charkovban ugynevezett pör folyt három hadifogoly, a német hadsereg tagjai, nevezetesen két tiszti, egy ártiszt, továbbá egy orosz gépkocsivezető ellen azért, mert a megszállott keleti területeken állítólag polgári lakosokat gyilkoltak meg. Az ellenük emelt szemrehányás oly beteges és ostoba — állapítja meg a hivatalos német nyilatkozat, — hogy ez csak olyanok agyában születhetett meg, akik már korábban is felhasználták ilyen színjáték-szerű eljárásukat arra, hogy országukban az elégedetlenséget eltereljék a valóban büntöskről.

2. A szovjet kormány országában éhínség van és a lakosság fáradtsága fokozódik — folytatódik a hivatalos német közlemény. Sztalin nem meri többé saját embereit ily visszatetsző pörökbe keverni. Abkál a célból, hogy a lakosság figyelmét elterelje a szovjet kormány cselekedeteiről, most egyes védtelen hadifoglyokat kínzással és idegeik felőrésével arra kényszerítette, hogy a német léphez vagy német katonáknak közösen felhívást intézzenek, vagy pedig egyenként pörökben itéljék el őket. A zsidó-szadista kizsákos ismert eszközével tőlük is vallomást csikartak ki olyan dolgokról, amiket természetesen soha nem is követhettek el.

3. Nem csodálózunk azon — hangsztatja a hivatalos német közlemény — hogy a szovjet kormány gonosztervű propagandáikat ilyen vadállati módszerekkel folytatják, ismerjük őket, mint kutyáni és vinniczi gyilkosokat a rines létségünk a feől, hogy mindazok a foglyok, akik kezükre kerülnek, előbb vagy utóbb mindenképp elpusztulnak, vagy úgy, hogy a helyszínén megsonkítják és agyonlövők őket, vagy pedig mint munkás-rabszolgákat halálba kergetik és a legválogatottabb eszközökkel, amelyeket csak bolsevista agy tud kitalálni, a Szovjet-Unió mellett való propagandára kényszerítik. A végén mindenképp halál vár rájuk.

Műnde, mint említtük, nem éjt csodálkozása. — mondja a továbbiakban a hivatalos berlini közlemény. — Ez az a sors, amely egész Európát érné, ha a bolsevizmus valaha megnyerhetné a háborút. Ha azonban, mint az angol hírszolgálat jelenti, a Szovjet államügyész kijelentette, hogy a pör teljes összhangban áll azokkal az elvekkel, amelyeket a „rémettek ellátése” ügyében Roosevelt elnök, Sztalin tébornagy és Churchill miniszterelnök által aláírt nyilatkozatban fektettek le akkor a gyilkos-

ságnak egészen más képe van. Ily módon a két angolszász nép államiérfiai szintén felelősek e büntért. A német katonai bíróságok ennek következtében a legközelebbi időben foglalkozni fognak azokkal az angol és amerikai foglyokkal, akiket a nemzetközi jog súlyos felelősségei terhelnek, a nélkül, hogy eddig pörbe vonták volna őket. — Így fejeződik be a hivatalos közleményt ismertető berlini DNB-jelentés.

LONDON ÉS A CHARKOVI PER

Zürich. (Tp). A charkovi per a Neue Züricher Zeitung londoni tudósítójának szerint az angol közvéleményben igen erős hatást váltott ki. Sokan felvetik a

Cirill kormányzóherceg a bolgár egység megőrzéséről

Szófia. (Tp). A bolgár képviselőház küldöttsége hétfőn délután ányújtotta a kormányzó-tanácsnak a trónbeszédre adott választ. A választ Kalkofftól, a képviselőház elnökétől Cirill herceg vette át. A herceg köszönetet mondott a képviselőknak és örömet fejezte ki, hogy alkalma volt érintkezésbe lépni a képviselők nagyobb részével. Mint mondogta, a törvényhozók fellegóságából kitűnik, hogy továbbra is a megboldogult király részéről kijelölt uton kívánunk haladni, szigorúan szem előtt tartva a bolgár nemzeti eszményeket és az ország érdekeit. A mai nehéz időkben a legfontosabb az ország egységének megőrzése. Akí ma a bolgár népet szolgálja — fejezte be szavait Cirill herceg — az nagy felelősséggel tartozik az élővendő nemzedékkel szemben.

Ezután a terembe lépett II. Szimeon, az ifju király, az anyakirályné kíséretében. A király kezét fogott a kormányzó-tanács tagjaival és elbeszélgetett velük.

MEGHOSSZABITOTTAK A KÉPVISELŐHÁZ RENDKÍVÜLI ÜLÉS-SZAKÁT

A bolgár képviselőház rendkívüli ülés-szakát január 27-ig meghosszabbították. A hétfői ülés folyamán elfogadták a belügyi, hadügyi és pénzügyi költségvetést.

A SZOBRAJJE BEFEJEZTE A KÖLTSÉGVETÉSI VITÁT

Szófia. (Tp). A bolgár szobranje megszavazta az 1944. évi állami költségvetést. A vita lezárása után a szobranje jóváhagyta az egyes miniszteriumok költségvetését is. Végül megválasztották azt a bizottságot, amely a kormány-

zó-tanácsnak ányújtja a trónbeszédre adott választ.

A TASVIRI EFKIAR VELEMÉNYE

Berlin. (DNB). A német távirati iroda ankarai tudósítója ismerteti a Tasvirí Efkíar című török lap legújabb cikkét, amelyben azt fejtegeti, hogy Anglia nem nyújthat Törökországnak segítséget abban az esetben, ha Törökország belép a háboruba, mert az ehhez feltétlenül szükséges Egei-tengeri szízeket a németek szállották meg. A lap kidomborítja Törökország szándékát, hogy békében élhessen. Törökország egyelőn kívánsága, hogy állítsák helyre Szíriát és Irákok, mert ehhez szoros érdeke fűződik. Megjegyzí vé-

Leguia

Törökország londoni követét jelentéstételre Ankarába várják

Genf. (Tp). Törökország londoni követét Ankarába várják. A követ jelentést tesz kormányának a legújabb politikai fejleményekről.

A hadsereg vette át az északamerikai vasuti forgalom ellenőrzését

Amsterdam. (DNE). A német távirati iroda washingtoni értesülése szerint Roosevelt elnök utasította Stimson hadügyminisztert, hogy vegye át az amerikai vasutakat. Az angol hírszolgálat megállapította, hogy Roosevelt elnök nyilatkozatában leszögezte, hogy a vasutak igénybevétele csak a hadianyag szállítása, az utasforgalom és a véderő, valamint a polgári lakosság élelmiszerrel való ellátásának szempontjából szükséges. A sikeres hadvezetés teszi szükségessé ezt a rendelkezést és ezért kell ellenőrzés alá helyezni a vasutakat további működésük biztosítása céljából. Kedden az Egyesült Államok katonai hatóságai már egyregevd máillió mérföldnyi vasuti vonal ellenőrzését vették át. Roosevelt ezzel a vasuti raunkások és alkalmazottak általános sztrájkját is meg akarta akadályozni.

A KREML ÉS BENES

Krychtálek, Benes volt munkatársa feltűnő közléseket tett a cseh elnök és Moszkva kapcsolatáról — Dr. Ripka szerepe Benes körül

Benes első ízben 1935 tavaszán volt Moszkvában. Moszkvai útja akkor elhatározó jelentőségű lett Csehszlovákia rövid történetében. Valójában akkor fektették le annak a politikának alapjait, amely Benest a második világháború e sorsdöntő fázisában a szovjet érdekek közép-európai exponensévé avatta.

Benes és a Kreml kapcsolatáról leplező őszinteséggel ír egyik akkori bizalmas munkatársa, Vladimir Krychtálek, aki mint Benes házilapjának, a „Lidové Noviny”-nek moszkvai tudósítója, ott volt Benes kíséretében a tárgyalások folyamán, sőt résztvett a látogatás előkészítésében is. Krychtáleket körülbelül

161 évvel ezelőtti látogatása előtt

küldte ki lapja Moszkvába, azzal a megbizatással, hogy újságírói és személyi kapcsolatok létesítésével készítse elő a talajt Benes barátságos fogadtatására. Krychtálek megírja, hogy a megbízást Dr. Ripkától kapta azzal az utasítással, hogy megfigyeléseit és tapasztalatait közvetlen hozzá juttassa el, a moszkvai cseh követ megkerülésével. Dr. Ripka ma külügyminisztere Benes emigráns kor mányának s már akkor is egyike volt bizalmas munkatársainak. Ripka ahhoz a fiatal cseh értelmiségi körhöz tartozik, amely mindig élénken rokonszenvezett Moszkvával. Ugy látszik, az orosz orientáció juttatta most nagyobb befolyáshoz dr. Ripkát, mert Masaryk Jánosról, aki Benes emigrációs működése elején a külügyeket vezette s akinek angol és amerikai kapcsolatai közismertek, az utóbbi időben alig hallani. Ugynevezett külügyi kérdésekről csak Ripka nyilatkozik.

Masaryk lát háttérbe szorították

a szerényi ellentétek és a hangsúlyozott orosz befolyás. Vladimir Krychtálek, aki Benes bukása után szembefordult volt főnökeivel, 1935-ben még Ripka egyik bizalmasa volt, ezért is esett rá a választás, hogy Moszkvába küldjék. Moszkvában akkor Bogdan Pavlu képviselte Prágát. Bogdan Pavlu azonban nem tartozott Benes szorosan vett köréhez. Pavlu legionárius volt az első világháború idején, jól beszélt oroszul és kitűnően ismerte az orosz viszonyokat. Masaryk ezért küldte Moszkvába követnek. Krychtálek azt írja róla, hogy jó itéletű, de lusta ember volt, megmondja azt is egyébként, hogy mi volt ennek a lustaságnak az oka. Amikor Pavlu látta, hogy milyen szorgalmasan küldi jelentéseit az ügybuzgó újságíró Prágába, leintette:

— Ne erőlködjék, Benes ugyanis csak azt hiszi el a jelentésekből, amit el akar híjni, Benes tehát nem sokat hallgatott ugynevezett tanácsadóira és informátoraira, hanem ment a maga útján.

A moszkvai tárgyalásoknál közlőztott első ízben Benes Sztalinnal, Litvinov, aki jelen volt a találkozásnál, később kijelentette Krychtálek előtt, hogy Benes sokkal jobb benyomást tett a szovjet diktátorra, mint Laval és Eden, a másik két európai polgári politikus- aki Benes előtt megfordult a Kremben. Laval „öreg rókának” nevezte Litvinov, Edenről pedig kijelentette, hogy nem lehetett vele tárgyalni, mert semmire sem volt felhatalmazása. Krychtálek megjegyzi, hogy az az ugynevezett jó benyomás, amit Benes a Szovjet uraira tett, azzal magyarázható, hogy Sztalin politikai javaslataival szemben Benesnek nem voltak ellenvetései.

Benes moszkvai útja után Csehszlovákia politikai életében

érezhetővé vált a fordulat

amit Krychtálek a következő szavakkal jellemez: „Benes ígéretet tett Sztalinnak, hogy Csehszlovákia politikáját Franciaország helyett ezúttal Moszkva felé fogja irányítani”. Ez a politikai

irányváltás később a kisantant kapcsolatok lazulására is vezetett, mert még Jugoszláviában is meglehetősen nagy ellenzéke volt akkor az orosz orientációnak, Benes röviddel hazaérkezése után még egyszer tárgyalat Litvinovval, aki néhány hetet Karisbadban töltött. Ennek az újabb tárgyalásnak a következménye hogy Seba a bukaresti és Gírza, a belgrád követ olyan utasításokat kaptak,

Benes elnökké választásának körülményei

is. Krychtálek szerint Benes elnökké választásának legfőbb argumentuma az volt, hogy az állam biztonsága függ a megválasztástól, mert Moszkva a megígért segítséget attól teszi üggyővé, hogy az ő bizalmi emberre áll-e az állam élén. Állítólag ez volt az az érv, ami Masarykot is levette a lábáról, holott az elnök minden ellenkező látszat ellenére nem tartotta alkalmasnak Benest az elnöki posztra. Mint később kiderült, Alexandrovicskij prágai orosz követ Masaryk előtt hangsúlyozta Moszkva határozott kívánságát, Benes megválasztását illetőleg. Hódzsával is ilyen irányban folytatott megbeszéléseket. Végül is sem Masaryknak, sem Hódzsának nem maradt más választása, mint deferálni az orosz kívánságok előtt.

Azoknak az érveknek valódi értéke felől, amelyekkel Benest elnökké választották az állam biztonsága érdekében, ha marosan igen drámai körülmények között győződhetett meg az egykori Cseh-

román, illetve a jugoszláv kormánytól igyekezzenek az orosz érdekek nagyobb méltánylását szorgalmazni. Hogy erre a rendkívül nehéz feladatra sem Seba, sem Gírza nem voltak alkalmas személyek, nem is beszélve az akkori politikai hangulatról, arról, ugyiátszik, Benes megfeledezett.

Hogy már akkor mennyire élvezte Benes Moszkva bizalmát, mutatják

szlovákia népe. Elérkezett az 1938-as krízis, a müncheni egyezmény után Benes még egyszer rádióbeszédet intézett a néphez és bejelentette, hogy van „még egy terve”. Benesnek ez a kijelentése egyébként szállóige lett Prágában. Ez a terv nyilvánvalóan az orosz intervenció lathatése volt. S akkor érték Becest a leg súlyosabb csapások.

Amikor már minden jónan szemlélő előtt világos volt, hogy a régi Csehszlovákia s a benesi politika végképp megbukott, Benes elhatározta magát a végső ellenállásra. Minden előkészület megtett, hogy tervét valóra váltsa. Krychtálek így írja le ezekben az eseményeknek történetét: „Ugynevezett SOS-osztagokat szerveztek, ezekben az lett volna feladatuk hogy a front mögött esendői szolgálatot teljesítsenek. Megbízható Benes barátokból és kommunistákból szervezték őket. Poigárij ruhákban teljesítettek szolgálatot, csak a karjukon viseltek egy jelvényt és ismétlőpisztolyokkal és

kézigránátokkal voltak felszerelve. Benes a várból, ahol külön telefonközpontja volt, felhívta Moszkvát,

Sztalinnal akart beszélni

Sztalin azonban Litvinovot küldte a telefonhoz, Benes közölte Litvinovval, hogy hajlandó lenne Csehszlovákiát szovjet állammá nyilvánítani és a háborút megkezdni, ha Moszkva biztosítaná segítségéről. Megígérte azt is, hogy nyomban felfegyverzi a kommunistákat, hogy ártaalmatlanná tegyék a megbízhatatlan jemekeket. Valóban szét is osztottak fegyvereket, azzal az indoklással, hogy a SOS-osztagokat fegyverzik fel. Benes közben Moszkva választát várta, ami két órában bejött meg is érkezett. Támogatást ígért, de maga Moszkva nem hajlandó belépni a háborúba — ez volt a válasz. Benes ajáltan esett össze a telefontól. Benes beszélgetését Litvinovval

Varsóban kihaligatták.

de Prágában is voltak egyesek, Benes bizalmi emberei, közöttük néhány miniszter, akik tudtak a tervről. Benes és Litvinov beszélgetését egyébként Varsóban viaszdiplomácia vették. „Ezek a leírások sok mindent érthetővé tesznek Benes mai politikájából, szerepéből, amit ma Moszkvában játszik, sőt tervéből is. Krychtálek könyve, amely 1941-ben jelent meg, sok olyan kérdésre ad választ, ami ma sokkal idősebb, mint akkor volt, amikor a könyv megjelent. A könyv címe egyébként: „A Kreml és Benes. Egy cseh újságíró leleplezése”. A prágai Orbiskiadó adta ki. Meg kell jegyezni, hogy Krychtálek a könyv írója, Benes lapjának volt munkatársa, az Orbiskiadó pedig — Benes magánvállalata volt valamikor.”

Az egykori borzalmak és szenvedések házáat, amelyet régen mindenki messzire elkerült, melegszerü otthonná változtatta a szeretet

— A Déli Hirlap kiküldött munkatársától —

Sibiu-Nagyszében. Vasúti átjáróhid. Pófékelő, toató mozdonyok örökös mozgása a lábunk alatt, mögöttünk pedig a város régi falaival, évszázados, színes házaival s az ódon házak közt lüktető életével, keskenyre szabott villamosaival. Hőfötte bérc a háttérben.

A vasúti átjáróhid külön világba visz. Egyszerre halkabb, csendesebb az élet. Egypár gyalogjáró, szinte nesztelenül lépnek s a hidon túl, a páyaudvar mögött, apró házak, egész városnegyed. Egy hosszúra nyújtott alacsony épület, ipari üzem lehet, árabb pedig az apró házak közül szerény, fából ácsolt tornyoscska emelkedik ki, tetején kereszt... Városszéli telep. Ugy alakult, mint a

...A „lazarettbeli melegedő”

Kinn a városzéli telepen, ahol, mint árabb a „külvárosban” is, látszik magyarok házaik meg, keresztje a szeretetnek ezt a különös nevű művet. Egypár gyermek a keresztet öles fatrónnyos hátköztéle mutat és bekerített tágas udvarra örünek. Három egyforma ház csak az egyik valahogy innepélyesebb, tisztelget parancsoló. A deszkatorony rajta, Ez a telep „kis temploma”.

Még 1937-ben, Krisztus Király-ünnepén szentelte fel a telepbeli „szükségképnát” Vorbuchner Adolf akkori segédpüspök. Kedves, egyszerűségében is megkapó és áhitatot keljő. Egyetlen terem, alacsony. Gerendás mennyezet. De villanyvilágítás van benne s a falon örökmécses hinti fényét. Szép, szabályos oltár és két szobor, Jézus-szive meg Szent Erzsébet rózsacsodája. Egyszerű, egyforma padok és hátul harmóniye.

Még rendezes felszerelt sekrestyéje is van e kisdud templomnak. Amikor kialakult a lazarettbeli telep, a sibiu-nagyszébeni katolikus plébánia a lelkipásztorokodás rendszeresítésének lehetőségét kívánta megteremteni. Érintkezésbe lépett a város vezetésével és istentiszteleték céljára épületet kért. Azt a tág udvarj kaptá aztán a vároستól, a három egyforma házzal. Az egyiket át-

többi városban, Szinte gombamódra, az utolsó évek alatt.

Itt Sibiu-Nagyszébenben messze, kinn állott a „Siechenhaus” — a sanyódők háza — amit több lazarettnek is neveztek. Ide vittek ki ragályok idején a járványos betegeteket s a világháború alatt itt különítették el a vérhasban és egyéb veszedelmes bajban sanyódők katonákat. A háború után egyszerre apró házikók kerültek ki a mezőre. Szinte észrevétlenül sorakozott ide egyik a másik mellé, utcákba álltak, körülfogták az egykori borzalmak helyét. Ma itt a városzéli telep, csendes, szürke életével, csendes munkás-népével. Főleg magyarok telepedtek ide, székelyek s románok is. A városba munkára, napszámra.

alakította. Lett belőle templom, kicsiny deszkatoronnyal. A másikban a harangzó kapott hajlékot s az udvar tulsó részén lévő épület: telekbéli kulturházzá alakult. Sibiu-Nagyszében városa a plébániának azt a három házat adta, amelyek valamikor lazarett — járványkórház — voltak.

— Az egykori sanyódők-háza ma templom és kulturház. A kulturház ma: a melegedő.

Ajtaja kitarul és kedves kép fogad. Kedves, kicsi gyermekek állnak fel tisztelegve a hosszú padok és hosszú asztalok mellől. Ragyogó szemű csöppségek, akik egy-kettőre körülfognak. Éppen játszódtak, ugy mondják.

— Hát játszotok tovább!

— De mi tanulunk is...

— Mit tanultok?

— Szép verset, éneket...

Aztán ragyogó szemmel mondanak Mikulás-meg karácsonyi versiket.

Az apró ragyogó szemek beleragyognak a lélekbe, felragyogtatják a lelket s valami jóleső melegség jár át. Hiszen a „melegedőben” vagyunk. Kopotruháju, csillogó szemű Fazakas Bercik és Balázs Ferkók világa. Hatalmas, duruzso-

ló kályha ontja a jóleső meleget, meg a sarokban a takaréktűzhely. Mellette Szakáll néni készíti a káposztáskockát. De valami más, szent melegség is van a hosszú padok és asztalok között...

A szeretet melege. A sibiu-nagyszébeni magyarság szerető gondoskodása

szüve őteli a kicsinyke magyarokat

Miként odaát, a „külvárosban” rendszeresített napközi otthon, itt, a lazarettbeli telepen is „melegedő”. Váltakozva husz-harminc gyermek gyűlt így egybe. Horzsa Olga vigyáz rájuk s tanítja a versiket. Örmést és vígan vannak így együtt, mialatt a szülők naphosszat fáradoznak.

Ennek az intézménynek az élén Farkas Károly sibiu-nagyszébeni református esperes, a Magyar Népközösség helybeli szociális szakosztályának elnöke áll.

A „szegénység adományából”

telik itt mindenre, ami kell. Reggelenkint koménymaglevésre, délben ebédre, este hársateára. Az ebéd, mint a rendszeres bejegyzések mutatják, káposztáskocka, vagy paszulyleves, máskor burgonyasaláka, vagy husleves és gyagymamártás. S a „szegénység adományából” még ruházatot is kapnak a melegedő kedves, szegény, kis lakók... És szeretet, Állandó gondoskodást. Ezt a látogatók könyve igazolja. Leggyakrabban jár ide Szász Gedeon szomszédátya. Legálabb egyszer naponta.

... Lelkünkét egészen átjárja a melegség, amelyet itt és annyifelé magából áraszt a szeretet. Városszéli telepen, kopott ruha alatt is szerető szívek... Ezt a bizonyítástevő és biztató szeretetet látjuk, tapasztaljuk váltig, hogy él, hogy van és összefog.

A szenvedések házát templomná és melegszerü otthonná formálta át a szerető gondoskodás.

Schiff Béla.

100 autótóljai

a római katakombákban

Olaszország legvakmerőbb autótolvajait tették aranyajánlatára a római katakombákban — jeleni a Nemzetközi Sajtótudósító. — A detektívek már régóta figyelték a bandát és legutóbb kinyomozták, hogy a banda vezére, egy Caruso nevű, rendkívül elegánsan öltözökő nápolyi férfi feltűnően sokat jár a katakombákba. Az egyik detektívnek sikerült Caruso bizalmába férkőznie és a bandavezér találkozóit is beszélt meg vele a katakombákban. Ezen a nyomon azután sikerült leleplezni a bandát.

Negyedórával a találkozó után rendőrség nyomult be a katakombákba, ahol nem kevesebb, mint száz autótolvajt tartóztattak le. Megtalálták a banda javítóműhelyét is, valamint számos lopott gépkocsit. A földalatti gépkocsijavítóműhely, hír szerint, Olaszország egyik legjobban felszerelt műhelye volt. Ide hozták a banditák a lopott gépkocsikat, amelyeket aztán átszereltek és átfestették, úgyhogy teljesen új kocsiként tudták ismét forgalomba hozni.

A banda tagjai körülbelül 20.000 gépkocsit loptak el az utóbbi évek folyamán. Az átszerelt és átfestett kocsikat olyan ügyesen tudták árubabocskítani, hogy még hivatalos tényezőknek is adták el. Gyakran megtörtént, hogy az eladott kocsit még aznap visszalopták. Egy Lancia-kocsit például négyszer adták el ilyen módon és összesen 350.000 litrát kerestek rajta. A letartóztatott banditák között van egy nemzetközileg ismert kasszafuró is, aki Párizsban egyszer rendőrszékért előtt egy óra alatt kinyitotta a Francia Jegybank egyik pánccselőzetét.

Carusot magát nem tudták elfogni, mert az utolsó pillanatban megszökött a dolgozó és eltűnt a katakombák labirintusában. A rendőrség valamennyi kárját megfizette, úgyhogy a bandavezér aligha menekül meg...

Számlakönyvek és jegyzéktömbök láttaozása. (Saj. tud.) A számlakönyvek és jegyzéktömbök szokásos évi láttaozását a brasovi-brassói pénzügyigazgatóság a torlódás elkerülése végett már megkezdte. A láttaozást 20 lejes bányagel ellátott kérvényben kell kérni. A láttaozást nem szabad elmulasztani, mert nemcsak a pénzügyi törvény szabja meg, hanem a szabotázstörvény is kötelezővé teszi és annak elmulasztását szabadságvesztéssel bünteti.

Csecsemőgondozók képzése. A timișoarai-temesvári Magyar Nőegylet felhívja azokat a fiatal leányokat a figyelmét, akik csecsemőgondozói képzésben akarnak részesülni, hogy erre a dr. Kakuk-csecsemőotthonban alkalmuk nyíljon. Az intézetben gyakorlati és elméleti tudást szerezhetnek. 1944. január 1-ig lehet jelentkezni ezen a címen: Timișoara, II, Piața Detunata 7. Ugyanott kézzelgésség adnak az érdeklődőknek felvilágosítást is.

Front-pótlékok kapnak a legénységi állományú katonák. (București). Antonescu Ion tábornagy-államvezetői rendeletére — mint a Rador jelenti — a harcra lépő katonák a tulajdonképeni eszolon, valamint a családai segélyen kívül még külön pótlékok is kapnak. Ennek összege szakaszvezetőnél 1300 lej, káplárnál 1200 lej és őrvezetőnél, valamint közkatonaánál 1000 lej havonta. A csebesülték részére teljes felgyógyulásukig szintén folyósítják a pótlékokat. A családok katonák részére a pótlékokat a feleség nevén a postatakarékpénztárnál helyezik letétbe. A női katonáknak járó összeget szintén a takarékpénztárban helyezik el a leszerelésük alkalmával utalják ki nekik a pénzt.

Belezuhan a felvonó aknájába. Petrut Ecaterina, 24 éves, aradmegyei illetőségű családneve egy hónapja elszökött a timișoarai-temesvári kereskedelmi-és iparkamara épületében súlyos sérülésekkel szenvedett. A családneve az esti órákban a felvonót akarta használni. A felvonó ugyanakkor más emeleten volt. A lény az üres felvonóaknájába akart léni és mintegy hat méterre lezuhant. Súlyos fejsébet kapott. Most a kórházban meghalt.

Dec. 30, csütörtök
Róm. kat.: Dávid
Protestáns: Zoárd
Ortod.: Apizia

Napkelte: 7 ó 48 p
Napny.: 16 ó 17 p
A nappal hossza:
8 óra és 29 perc.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. — Szerkesztőség: Timișoara I, Bulevardu Regina Maria 8, kiadóhivatal: I, Piața Brătianu 3, szám
Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 23-10.

Műfolytatási ár a lap házhöz való kézbesítésénél vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Irások eljuttatásának, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodájában, Motianu-uta 6. Távbeszélő: 17-11.

Jól sikerült karácsonyi ünnepély az aradi Mossózy-telepi református imaházban. (Saj. tud.) Karácsony első napján, délután jól sikerült karácsonyi vallásos ünnepélyt rendeztek az aradi Mossózy-telepi református imaházban. A tartalmas műsort gyülekezeti ének nyitotta meg, majd Tarnóczy Lajos lelkész imádkozott és bibliát magyarázott. Kobza Pista, Kobza Irén, Tóth Vilmos, Kiss Margit, Kovács Józsi, Szabó Ferenc, Varga Rózi, Varga Ilonka, Hanz Józsi, Ilisie Ilonka, Jank Gizi, Biszák Lali, Kiss Ilonka, Virág Éva, Kobza Gizella, Hanz Mária, Fodor Erzsébet, Joanovits Zsuzsi, Biszák Zsuzsi és Risa Ilonka költeményeket adott elő, ügyesen, hatásosan. Joanovits Zsuzsi és Biszák Zsuzsi énekelt, Ilisie Ilonka hegedűjátékát mellett harmoniumon játszott, a vasárnapi iskola leányai pedig a „Kicsiny Betlehem” című egyházi dalt adták elő dicséretremélőn. Ima és áldás után gyülekezeti ének zárta be a mindvégig lelket üdítő műsort.

Mely munkákra vonatkozik a férfi-szabók hivatalos díjazása. (București). Az országos ar-kormánybizottság közli, hogy a tértiszabók munkájára nézve november 22-én kiadott rendelet csak a rendelkezésre készített férfiruhákra vonatkozik.

Adományok. A Déli Hírlap kiadóhivatalában a következő adományok folytak be: a dr. Kakuk-csecsemőgondozóknak 500 lej, U. J. Szent Antal nevében 3000 lej, Németh Katica és Pupa Fülöp Szent Antal nevében 400 lej, U. J. Szent Antal nevében 700 lej, H. J. 200 lej, a Szent Erzsébet-otthonnak: Nyuli István 500 lej, U. J. Szent Antal nevében 700 lej. — A Déli Hírlap kiadóhivatalában Repity Ferencné édesanyja emlékére a tüdőbeteg leánynak 500, Pehernének 500 és Tóth Józsefnének 500 lej adományozott. — A fratellai-ujkissai gyermekotthon köszönetét mond a következő adományokért: Grell Jánosné 40 kilogramm zöldség, 2 kilogramm bab, 2 kilogramm árpakása, 1 kilogramm fokhagyma, 16 fej káposzta és sütemény, N. N. 2 kilogramm alma, 1 kilogramm dió, fél kilogramm cukorka, Csáky Jánosné 1 kilogramm alma, Uborny Erzsébet 6 kilogramm burgonya, 3 kilogramm zsiradék, Kiss István 4 darab kenyér, Borbély András 10 kilogramm liszt, hurka és tepertő, Vass Dező 5 kilogramm liszt, a timișoarai-temesvári Református Ifjúsági Egyesület szeretetadományok. — A dr. Kakuk-csecsemőotthon vezetősége köszönetet mond a következő adományokért: G. S. 500 lej, D. J. 1000 lej, N. N. 1000 lej, Körözer Gyula 500 lej és cukorka, Pocsár István 200 lej és sütemény, ifj. V. I. 5000 lej, Évikének első névnapján 500 lej, Böske néni fehérenemű és cukorka, F. Pali sütemény, Cs. né sütemény, N. Mariska néni ruhanemű és sütemény, N. Szent Tádé tiszteletére sütemény és egy zsebkendő, Szűz Mária tiszteletére sütemény, Joszt Judit babajárék és cukorka, Ildikó és Ernőke cukorka és játékszerek, Szeller Róbert sütemény, L. pár 2 doboz szalóncukorka, Mészáros Pál 5 kilogramm szappan és teásütőemény, N. N. játékszer, Kisné fél kilogramm cukor, Reguláné egy doboz szalóncukor, Reichardtne szalóncukor, teásütőemény, alma és gyermekruha, Sz. J. babakocsi, baba, tea, mák és leánykaruhák, Babrcsi egy kilogramm cukorka, S. Böske néni alma és sütemény, Sz. R. 3000 lej, P. S. 1000 lej. Menezzer Pálné sütemény.

Aradi szegények szilvesztere. (Saj. tud.) Az aradi Szociális Misszió kéri a jószívű embereket, hogy ebben az évben se feledkezzenek meg a szegényekről és december 31-én, délelőtt fél 9 és fél 10 óra között küldjék el a karácsonyról megmaradt föltöttkáposztát, ünnepi tészjamaradékokat és kenyeret az inséges szokásos szilveszteri megvendégelésére. Az adományokat a plébániahivatal udvarában veszi át a Misszió.

Személyazonossági igazolványok láttaozása Brasov-Brassóban. (Saj. tud.) A brasovi-brassói népesedési hivatal megkezdte a személyazonossági igazolványoknak az 1944. évre való láttaozását. A láttaozás bármely napon kérhető 1944. január 31-ig.

A munkakönyvhöz szükséges adatok bejelentése. A timișoarai-temesvári munkaközvetítő hivatal, amely a Regina Maria-tőn lévő tanoncotthonban működik, közli, hogy a különleges munkakönyvek kiállításához szükséges adatok bejelentésére szolgáló űrlapok megérkeztek. A hivatal kéri a vállalatokat, műhelyeket és kézműveseket, hogy alkalmazottaik és tanoncalk részére az űrlapokat vegyék át és a határidőig kitöltve juttassák vissza. Az alkalmazottak nélkül dolgozó személyek, valamint a munkanélküliek személyesen tartoznak jelentkezni, hogy adataikat a hivatalban felvegyék.

Közmunkamegváltási kiróvások módosítása. (Saj. tud.) A közmunkamegváltásról szóló rendelkezéseket — mint ismeretes — 1943. április 1-től kezdődő hatályl módosították. Ennek folytán minden városi lakos saját érdekében tekintse meg a városi adóhivatalnál, hogy mennyi megváltási összeget róttak ki rája. Amennyiben az új törvény alapján a kiróvás kisebb a már kirót: összegrel, vagy az új törvény szerint a kiróvásnak egyáltalán nem volt helye, a polgármesteri hivatalhoz, vagy falun a községi előjáróságához intézett kérvényben kell az új törvény alapján a kiróvás helyesbítését, avagy törlesztését kérelmezni. Amennyiben a kérelmező az eredeti kiróvás alapján rája kivetett közmunkamegváltást már kiegyenlítette, holott annak az új törvény alapján részben vagy egészben rinesen helye, a helygyminisztérium rendelete értelmében a befizetett összeget részben, illetőleg teljesen vissza kell fizetni.

Megkerült Vasa Prihoda ellopott hegedűje. (Pozsony). Vasa Prihoda világhíri hegedűművész mesterhegedűjét néhány hónap előtt — mint annak idején jelentettük — ellopták. A szlovák rendőrségnek most sikerült a tolvajt letartóztatni és a hegedűt visszaszerezni.

A NŐK NEZETEI

Mark Twain, a nagy amerikai humorista, bár nagy tisztelője volt a gyöngébb nemnek, szívesen csipkelődött a nők fölött, természetesen a maga szelíd és sohasem bántó módján. Egyikben nagyobb társaságban ugyancsak a nőkről volt szó. Valaki megfegyvert:

— Érdekes, hogy bár a nőket sokan alacsonyabb rendű értelmiségűeknek hirdetik, a legtöbb dologról mégis tisztább nézezik van, min a férfiaknak.
— Nem csoda, hogy tisztább — vágott közbe Mark Twain, — elég gyakran cserélgetik...

— Elcsérelt menyasszonyok. (Bangkok.) Kinában ősi szokás szerint a vőlegény és menyasszony csak az esküvő alkalmával ismerik meg egymást. A menyasszonyt lefűggönyözött gyaloghintór viszik a vőlegény házába és ott tartják az esküvőt. Nemrég az egyik faluban egyszerre két esküvő volt. A két menyasszonyt vívó két gyaloghintó egyszerre haladt a faluban és az egyik utcában találkoztak éppen akkor, amikor váratlanul nagy vihar tört ki. A két menet bemene kiült egy háza és csak a vihar után folytatta utját. A gyaloghintók vívói azonban elcsérelték a két gyaloghintót és így természetesen a két menyasszonyt is. Csak a vőlegények házában derült ki a csere. Azonban mindkét fiatal pár ragaszkodott az esküvő megtartásához, mert a cserében a sors utmutatását látták, amibe a szülők is belenyugodtak.

Záróra-meghosszabbítás Szilveszter, Újév és Vízkereszt napján Bucarestben. (București). A bucurești rendőrprefektúra megengedte, hogy a vendéglők Szilveszter, Újév és Vízkereszt napján a szokásos záróra helyett éjjel 3 óráig tarjssanak nyitva (Rador).

A költöztetés díjazása. Timișoara-Temesvárott szabályozták a költözködés díjazását. Ugyanabba a kerületbe való átköltözködés esetén az egylovas kocsin való szállítás 800, a más kerületbe való szállítás 960 lejbe kerül. Kétlovas kocsi 1450, illetve 1800 lejbe, míg a 2-3 loval vont teherkocsin vagy tehergépkocsin való szállítás díja 2300, illetve 2600 lej.

Leáztatott okmánybélyeget használtak. (Saj. tud.) Az aradi (örvényesek Militaria Gheorghe és Tristan) Iacob aradi lakosokat hat, illetve négy hónapi fogházra és 12.000 illetve 5000 lej pénzbírságra ítélte, mert leáztatott okmánybélyeget újból használtak. Tristan az aradi betegsegélyzőhivatal tisztviselője volt.

Készpó vásárláskor nem kell átadni óskát. (Saj. tud.) Az aradi városi ellátásügyi hivatal közli, hogy a minisztérium érvénytelenítette azt az előbbi intézkedést, amely szerint új cipő vásárlásáért csak akkor engedélyezték, ha az illető óska lábbelit szolgáltatott be. Készpó vásárlására minden további nélkül adnak utalványt, mert készpó elegendő mennyiségben van.

Nem mind arany, ami fénylik... (Saj. tud.) Rudai Oszkár aradi kereskedőnél néhány hónappal ezelőtt megjelent Vostinar Silvia baladeeris-körösbányai asszony, régi ismerőse és 38 ezer lejt kért öle kölcsön. Pedeztől egy darab olvasztott aranyat hagyott Rudainál. A kereskedő később megvizsgáltatta az „aranyat”, amelyről kiderült, hogy közönséges olvasztott réz. A károsult a család ellen feljelentést tett az ügyészség.

Megbűntetik a péket, aki nem süt kiflit és zsemlyét. Timișoara-Temesvár város vezetősége most adta ki 48. számú rendeletét. Ebben a város területén lévő valamennyi péket arra kötelezi, hogy megfelelő mennyiségben süssön kiflit, zsemlyét és kenyeret s azt a meghatározott legmagasabb áron forgalomba hozza. A süteményeket a kereskedelmi malmokból származó fehér lisztből kell előállítani. A rasi malmokból való liszt felhasználása tilos, a sütemények készítésének kötelezettsége alól csak a mozgósított vagy a katonai összpontosításon lévő pékek vonhatók ki.

Csütörtökön állatvásár. Timișoara-Temesvár város közigazgatási szolgálata az újévre való tekintettel úgy intézkedett, hogy ezen a héten csütörtökön tartásák a szokásos heti állapiacot. Ugyancsak csütörtökön végeznek e héten vagatást a városi vágóhídon.

(*) Halálozás. Várady János aradi örösmester e hó 27-én meghalt. Temetése e hó 29-én délután 3 órakor lesz az aradi felső temetőben.

— Mozik műsora. December 29. szerda: Arad: Aro: „Párba”; Corso: „Az asszonyok nem angyalok”; Forum: „Muzsikálj cigány”; Royal: „A csavargók klubja”. — Timișoara-Temesvár: Apollo: „Kaland a Grand Hotelben”; Capitol: „Tonelli”; Corso: „Salome”; Thalia: „A sátnavölgy”.

EGESZSÉGÜNK

Örökölhető-e a rák?

A rák egyike a legfélelmetesebb betegségeknek. Kóros daganat, amely előbb-utóbb elpusztítja a szervezetet. Gyógyítása terén az orvostudomány csak tapogatózik. Ha a testből a rákos részt műtét útján el is távolítják, a betegség tünetei hosszabb-rövidebb idő után újból fellépnek.

Nagy kérdés az, vajjon örökölhető-e a rák? Ez a kérdés nemcsak a közönséget foglalkoztatja, hanem az orvosokat is. Örökölhető-e a rák, vagy csak a rákbetegségre való hajlam? Milyen szerep jut e tényezőknél, a halálozás tekintetében veszedelmes betegség előfordulásában? Statisztikai adatok erre a kérdésre megközelítőleg adnak feleletet.

1938-ban 11,854 és 1939-ben 6662 rákbetegről készítették részletes adatfelvételt. Az örököltség szerepe 1938-ban a rákbeteg 15.1 százalékánál, 1939-ben a rákbeteg 10.4 százalékánál.

Örökös alatt az értendő, hogy a rákbeteg fejében vérokronon között legalább egy rákbeteg, illetve rákbetegségre elhalt rokon mutatható ki. Ez az eredmény megegyezik egy híres szülészorvos megállapításaival, amely szerint a rákbetegségek 14 százalékánál mutatható ki családi átörökítés. A vizsgálatok azt mutatják, hogy az átörökítés szerepe, jelentősebben érvényesül a nők mint a férfiak rákos megbetegedésénél. 1938-ban a rákbeteg férfiaknál 13.3, a rákbeteg nőknél 15.6 százalék, 1939-ben a férfiaknál 7.9 és a nőknél 11.9 százalékban szerepelt az átörökítés.

Az egyes szervek rákos betegségeinél az átörökítés szerepe meglehetősen eltérő formában jelenik meg. Az első helyen a nő nem hashártvarákját találjuk, 100 ilyen beteg közül 33.3-nál volt kimutatható az átörökítés. Utána következnek a nők légzőszerveinek — 27.9 százalék — rákja, a nők emlőrákja — 24.3 százalék — és a nők hasnyálmirigy-rákja — 23.8 százalék. A férfiaknál az átörökítés szerepe legmagasabb a máj és epeutak — 2.06 százalék —, valamint a nyelőcső — 20.7 százalék — rákjánál.

Szatócsvék és pékcsuk

Ismeretes, hogy az éléskamrában tartott élelmiszereket köllő tisztántartás és gondozás híján bizonyos atkafajták lepik el. Ha aránylag még csak kevés van belőlük, jelenlétüket az élelmiszereken összegyűltemlő fehérszínű gyanus por, az ugynevezett atkapor árulja el. Az atkapor az atkák levedlett bőrből és ürülékéből származik. Ha pedig már túlságosan elszaporodtak — bár többnyire csak nagyítóval látható lények — nyüzsgésük miatt is szembeötlőnek a háziasszony nem kis rémületére és bosszuságára.

Fűzek az atkák alkalomadtán az emberre is rámennek. Különösen atkás élelmiszerekkel foglalkozó egyének szatócso, malomnunkások, gabonaszakolók, pékek kaphatnak tőlük bőrgyulladás és viszketéssel járó bőrkórt. Amelyet szatócsvék, vagy pékcsuk néven ismernek. Erzékeny egyének az atkáknak a lakásban való pusztaság jelenlétével is bőrizgalmat éreznek, mások pedig a levegőbe jutott atkapor által azizmaszerű fulladásos köhögés ingeret kapnak.

Élelmiszereinket leggyakrabban a lisztatka — tudományos neve Tyroglyphus farinæ —, a tejtatka — Carpocephalus lactis —, a sájtatka — Tyrophagus casei —, valamint a különböző gyümölcsatkák és cukoratkák — Glyciphagus — szokták ellepni.

Eredeti "HANAU" QUARZ minden típusban A. GIARDONE T. MISOARA, IV., Be. theot. körút 6. Irt. No. 157 10391-940

Diák a hordóban

Irtja: HORVATH JENŐ

Az biztos, hogy Felhő Domokosnak világegyetében köze volt a hordóhoz: hol a sört, hol a bort, hol a pálinkát szerette, de azért ő se hitte volna, hogy egyszer, mint hajdan a einikus görög böles, Diogenes, ő is hordóalakó lesz. Dehát addig jár a korszak a kútra, amíg — belécsik. (Ilyen korszak is vannak, nemcsak törékenyek!)

Diákok voltunk, győzhetetlenül jókedvű fiúk. Még itálra se volt szükségünk a jókedvhez, termelt az magától, a legteszevesebbe háborus időben is, akár csak az első (javaszi virág, amelyiknek még hóba vetik meg az ágát). Jól emlékszem, még irtózkózunk is (én legalább sokáig így voltam) a köhögötő pálinkától, keserű sörötől vagy többnyire savanyú bortól. El nem tudtuk képzelni, mit találnak rajtuk az itkányos emberek.

Azért mégiscsak megpróbáltuk, hogy mit jelent az: mulatni.

Tízennyolc év körül jártunk. Vagy inkább szökeljünk, mint a zergék. Olyan könnyedén s olyan méltósággal is.

Már megvolt a nyolcadikról az osztályviszágunk — és az első szeptapálcánk. Készültünk arra, hogy érettek legyünk. Egyelőre persze nem annyira befelé (a könyvekbe), mint inkább kifelé, a „nagy életbe” nézegettünk. Kalapot is szereztünk s hozzá valami messzire meglátszó „komoly uriember”-ábrázatot. Némelyikünkre a saját édesanyja is alig ismert volna rá.

De a legnagyobb gondunk volt a „pótus”, az első nyilvános vás, ami hagyomány szerint nemcsak meg volt engedve a maturandusoknak, hanem amíg már maguk a tanárok is, legalább egyikük-másikuk, megjelentek.

Nagy virgussal itjünk aztán versenyt, egymással, titokban meg-megborzongva, utálkozva, magunkat némán le-hilyézve, akik öntjük ezt a fanyar italt. (szódvizzel is csak ott vagyunk!) magunkba, vég nélkül s hozzá még jó képeket vágnak.

A vége persze az lett, hogy eláztunk, akár az úrgék. Akiik még el tudjuk volna mondani a szorzótáblát (de a cosinus-tételt már nem!), összeszedtük a cigánybandát és elmentünk éjjeli zenét adni a prepáknak, a tanítóképzés lányoknak. A bentlakásuk (ott volt a város tulsó végén) jó messze a mi gimnáziumunktól). Az első kakasszó is elmúlt már, mire odaértünk. A baj azonban nem ez volt, hanem inkább az, hogy a preparandumot vasból-kőből épített, irtó nagy kerítés vette körül s az ablakok még olyan messze bent voltak, hogy a hangfogós „Csak egy kislány van a világon...”-t akár reggelig is huzathatjuk ki, nem lesz, aki meghallja és világot gyújtson. Terepszemlét tartottunk és rájöttünk, hogy az egyik szomszédnak a telke elég takarékos, alacsony deszkakerítéssel van körülveve. Így aztán az éjjeli zene mégis csak sikerült. A szunnyadó Csipkerózsikák idejében (értsd: még a nevelőnők előtt) megébredtek, világot gyújtottak, sőt — Uram bocsá! — ki is kandikálgattak a függönyök szélénel.

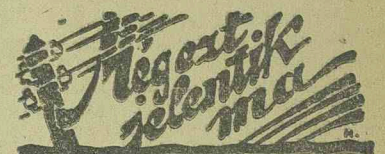
Már mehetünk volna haza is, de az ördög bennünk volt. Rájöttünk, hogy a szomszédnak, aki bognárnester volt, az udvara tele van hordókkal. No nem kell megjedni, nem borral, csak üres hordókkal, amik ott javítóra vagy elszállításra vártak. A hordók közelében pedig ott volt valami pincelejárta, ez is amolyan bognárembernek való, azaz nem lépesős, hanem szép menedékes. A tava nitva ásitozott, sötét tükörök

sejtette. Valamelyikünk kitalálta, hogy a hordókat oda le kell gurítani: nehogy megázzanak, lévén az ég boros, feleleges. Na volt aztán szorgoskodás, dolgoztunk, mintha napszámba esinálnók. Csak Felhő Domi dől ki. Vagy a bor mámorent a szivére, vagy az a mámorent boldogság, hogy az első világháborús — feleletet az éjjeli zenére az ő Micuskája adta, háromszor megköszöntve abiakát, mint szokta máskor is, éjjeli zene alkalomával. Elég az, hogy Domi barátunk egészen ellágyult. Beült egy félfedelű, hatalmas hordó aljába s a Micus nevével az ajkán szunnyadozott, motyogott. „Gyertek! — kiátotta az a tekergő Kaló Feri — köcsikáztassuk meg egy kiesit Domit!”

Azzal szép lassan, kibeszélhetetlen gyöngédséggel, gurítani kezdték Domit és a hordóját le a pincébe. Majd megfurdunk, úgy neveltünk a pokoli ötleten. Veszett kedvünk a tetőokra hágott. Dehát úgy szokott lenni, hogy amikor a legmagasabbra ér fel a kő, akkor kezd hirtelen alázuhanni. Alig ért Domi fogata a végállomásra, végképpen elködősdöve a hengerkázásban, ékjelen káromkodások s „Tolvaj!”-kiáltozása közmejjent a ház ajtajában a bognár. Nosza, ki, ahogy érte, szedte a lábát. A kerítésen igazán csak átestünk, mint ahogy a kutya szokta tenni a közmondásban. S egyet futottunk hazáig. Csak a kollégiumi hátsó kapun belül (itt már mászni nem kellett, ehhez kulcsot szereztünk) verődünk össze s vetjük számba líhegye, hogy mind megszabadultunk-e. Hát mi megsztunk szerencsésen, egyikünk-másikunk egy-egy karöltés árán, de szegény Domi barátunk csak nem került elő. Egy darabig ott vártunk rá — mert több kapukulcsunk nem volt, majd zaratlan hagyva a kaput, felcödztünk az internátusba. Már egészen megvirradt, dőlünk el a báyadtáságtól, aludni azonban egyikünk se tudott. Izgatottan jöttünk-mentünk, találgattuk az eshetőségeket s vártuk Domit. Hasztalan. Már meg kellett mosdanunk, fel kellett öljöznünk, hogy ha valami neszték veszik a dolognak, bátran letagadhassunk mindent.

Hát nem is lett volna semmi a dologból, ha ennek a jámbor Dominak van magához való esze. Ő bizony ott maradt a pincében, a hordó alján, a gazda őt nem is vette észre, csak az egymásnak gurított hordókat számolta meg s avval ujra aludni ment. Tőle tán ki is hozhatuk volna Domit, ha merünk arrafelé menni. De ki az a bolond, aki visszatér egy égő házba, akkor, amikor éppen csakhogy megmenekült onnan. Es Domi is kismorfordálhatott volna észrevételre, csak az volt a baj, hogy mikor úgy reggel nyolc óra táj felébredt, azt se tudta, melyik világon van s azt képzelve ott a sötétben, deszkák közé fektetve, hogy tetszhalotként eltemették, elkezdett vesztülül ordítani és döngetni a hordója oldalát. No, nem sokáig, mert elég közel volt — mentőnek — a gazda, aki aztán egy hirtelen felkapott, piszkos udvarseprővel hamarosan visszahozta Domi barátunkat erre a világra. A kapuig verte az ész nélkül megiramodott fiut, csak ott adott neki a csizmájával is egy kis tovaségítőt.

Ilyenformán azonban még Domi is elég ócsón megszta volna a dolgot, csak történt volna ez, akár előbb, akár utóbb, bár néhány perccel. A kapun való kirepülés ugyanis éppen abban a szerencsétlen pillanatban esett, amikor a szomszédos bentlakásból odakanyarodott az órára indító nemak sora. Micuska se hiányzott közülük.

SEYSS-INQUART DR. A NEMEI AKADEMIA ELNÖKE (Berlin). Dr. Seyss-Inquart birodalmi minisztert nevezte ki a Führer, az elhunyt Siebert miniszterelnök utódjául, a Német Akadémia elnökévé. (Tp.)

POZSONYBAN ALAIRTAK A MAGYAR—SZLOVAK GAZDASÁGI MEGÁLLAPODAST. (Pozsony.) Az elmúlt hetekben Pozsonyban és Budapesten fejeződött le a két ország gazdaságpolitikai tárgyalásai folytatásai. A tárgyalások befejeztével Pozsonyban aláírták a két ország áruforgalmára és az áruforgalommal kapcsolatos fizetésekre vonatkozó egyezményt. Egyben olyan intézkedések tárgyában is meg egyezés jött létre, amely hivatva lesz a két ország árszintjének különbözőségeiből eredő nehézségeket átidalni.

SPANYOLORSZÁGBAN HELYRE-ALLITJAK A FELLEBBEZÉSI JOGOT (Madrid). A spanyol kormány elhatározta, hogy törvényjavaslatot készít elő a fellebbezési jog helyreállítására a közgazgatási perekben. A javaslat szerint a testületi kamarák ítélete ellen a törvényszékhez lehet fellebbezni. (Tp.)

ELŐKESZITIK AZ ÖSSZES FASISZTA PARTTAGOK VAGYONÁNAK FÉLÜLVIZSGÁLÁSÁT. (Velence). A fizeszi Nazione című lap bejelentette, hogy Pavolini párttitkár az összes párttagok vagyonának felülvizsgálását készíti elő. A lap szerint kétségtelenül megállapítani kívánják, vajjon a párt módosabb tagjai politikai állásukból nem hozták-e anyagilag hasznát. A Badoglio-kormány által mértékeltlenül penlengerre állított „fasiszta üzletieskedés”-ről ugyan kitünt, hogy az osak szük keretek között mozogott, mert lényegében azon személyekre korlátozódt, akik most lakat mögött ülnek, mégis kívánatos a párttagok ellenőrzése — írja a Nazione. (Tp.)

TÖBBSZÁZEZER ISZTANBULI LAKOST SZÜLETÉSI HELYERE TELEPITENEK VISSZA. (Ankara). A Chan-kyza című török hetilap érteülése szerint a hatóságok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Isztanbulból eredeti illetőségi helyükre telepítsék vissza 350.000 elvagy lakost, aki valamely más török helységben született.

LEGI TAMADÁS TÖRÖK VITORLÁS HAJÓK ELLEN. (Berlin). Izmirből érkezett jelentés szerint Bodrumtól délre hét török motoros vitorlás hajót angol repülőek megtámadtak. Ké vitorlás elsüllyedt, a többinek sikerült elmenekülnie és befutnia a bodrumi kikötőbe. (Tp.)

FARKASOK A DARDANELLAK KÖRNYEKEN. (Isztanbul). Tekirdag környékén a Dardanellák vidékén nagy farkascsordák jelentek meg, amelyek megtámadták a birkanyájákat és sok bárányt széjjelteleptek. Megesett, hogy az éhes farkasok a parasztokat is megtámadták. (Tp.)

A JAPAN—TÁJFÖLDI EGYEZMÉNY ALÁÍRÁSÁNAK ÉVFORDULÓJA. (Bangkok). A Japán és Tájföld között létrejött egyezmény aláírásának második évfordulója alkalmából Bangkokban a nagy Buddha-szobor előtt ünnepelet folyt le, amelyen megjelent a tájföldi miniszterelnök, a kormány tagjai, a hadsereg főparancsnok, valamint a japán nagykövét és a japán haderő főparancsnoka is. Az ünnepelet után Tozso japán miniszterelnök és Tájföld miniszterelnöke között szívélyes hangú társalgás volt. (Domej.)

URANIA-filmszínház, Arad Távb. 12-32. nreg. Nr. 1618-1941 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor

Ma **A CSATA** című hatalmas méretű film. Charles Boyer. Anabella Inkiinnófi

— Gyászmise Rottenberg Ödön dr. vilkiüdvéért. Rottenberg Ödön dr. a timisoarai temesvári Leszámitó Bank volt igazgatójának lelkiüdvéért az engedélyezett szentmiseáldozatot ma, szerdán reggel 9 órakor mutatják be a belvárosi plébánia-templomban.

— Ügyeletes gyógyszerátak, December 29, szerda: Arad: Földes (Eminescu-utca). Nistor (Regele Ferdinand-ut 22). Wottsch (a pályaudvarral szemben). — Timisoara-Temesvár: Belváros: Salvator (Regele Ferdinand-ut 5) Gyárváros: Keller István dr. (3 August-utca), Erzsébetváros: Crislea dr. (Lahvary-tér 1), Szésváros: Csilling (Dragoşina-tér 9), Mehala: Corvin (Closca-utca 12) — Fratelia-Ujkişoda: Pansajth. — Trădărof-Szabadfalu: Bonomi.

Rádió

DECEMBER 30, CSÜTÖRTÖK

BUCURESTI: 6.55 Ébredés, hírek, zene. 12.45 Hírek. 13 Ének zenekari kísérettel. 13.40 Európai film. 13.50 Német hírszolgálat. 14 Hírek, 14.15 Közlemények, 14.30 Szórakoztató műsor sebesültnek. 15.30 Katonák üzennek. 17.57 Jogi tanácsadó. 18.15 Német hírszolgálat. 18.45 Zenekari játék énekszámokkal. 19.10 Nyitányok. 19.45 Közlemények. 19.50 Hírek. 20.55 Szimfonikus hangverseny. 22 Hírek sportesemények. 22.20 Szórakoztató zene. 23.30 Induló.

RADIO MOLDOVA: 12.45 Könyvi zene. 13 Orvosi tanácsadó. 13.30 Hírek. 19 Kamarazene. 20 Előadás. 21 Hírek. 21.45 Modern zene.

BUDAPEST I.: 7.25 Köszöntő, torna, zene. 8 Hírek, zene. 9 Hírek német, román, orosz. szlovák és szerb nyelven. 9.30 Szórakoztató zene. 11 Hírek. 11.15 Hangszerek. 12.15 Fuvózenekar. 12.40 Külföldi híradó. 13.10 Zenekar. 13.40 Hírek. 15 Szalónzene. 15.30 Hírek. 16 Zenekar. 16.30 A fonóban szól a nótá. 17.20 Táncgyűjtés. 17.45 Hírek. 18 Cigányzene. 18.45 Matos gyümölcsök. 19.10 Hegedű. 19.35 Csépeljünk többet! 19.50 Hírek. 20 Hangszerek. 20.45 Rádió a rádióról. 20.50 Rádiózenekar. 21.30 Németországi képeskönyv. 22 A mi dalunk. 22.40 Hírek. 23.10 Hírek német, angol, francia nyelven. 23.40 Nóták. 24 Operatárszletek. 24.45 Hírek.

Apróhirdetések

MINDENEST azonnal alkalmazok. Arad, Aurel Vlaicu-ut, 213. (1187)

MUNKÁSNÓT alkalmazok nyultenyésztetbe. Arad, Aurel Vlaicu-ut, 213. (1188)

ARAGAZ, karikás, jóállapotú, eladó. Arad, Episcopiei-utca, 33. szám, 9-1 közt. (1189)

36 EVES egyedül álló nő, aki helyben 16 évig teljesen egyedül vezetett háztartást, állást keres. Cím: Visnyj Anna, Radna, Arad megye. (1190)

MUNKÁSLÁNYOKAT könnyű munkára alkalmazok. Szántó, Vidra-utca, 12. Arad, Bej. szám 1227/940. (1191)

FÜRDŐKÁLYHA, vörösréz, csőfelszereléssel együtt, alig használt, eladó. Arad, Marasesti-utca, 27. (1192)

ELVESZETT egy női arany Doxa-karóra. Megtalálójá illő jutalom ellenében adja át Németh István és fia cégnek. Arad, Regina Maria-u., 18. (1193)

CSERÉLEK kolozsvári házat aradival, körülbelül 2-3 millió értékben. Érdeklődni Arad, Dr. Ioan Robu-u., 12. a ajtó cím alatt. (1194)

VENNEK faragott, lehetőleg renaissance-művi (antik) ebédlőt, néves festők léneit, szobrokat, nagyméretű szülőkínldát és egy rímikövet. Címeket "Sírűs" jellegre, Reclamához, Arad írérek. (1536)

FEHÉR angorakabát háromnegyedes, kis alakra, sürgősen eladó. Arad, Blanduziei-utca, 12. Daru Olga.

43-as CSIZMA, jó állapotban, eladó. Arad, Ep. Radu-utca 14-16. 2. ajtó.

GYERMEKSZERETŐ, fiatal leányt azonnal felfogadok. Cím a timisoarai kiadóhivatásban. (10165)

Folyóiratunk a
HAVI SZEMLE
Megrendelhető:
ARAD, Str. Bratianu No. 2-4

ELVESZETT Sucju Aurelia névre szóló „Carnet de Identitate C. F. R. No. 15145“. Megtalálójá jutalomért adja át Timisoara, Tudor Vladimirescu-sor., 9., 9. ajtó cím alatt. (10158)

GAZDASÁGI ispánt, katonai szolgálat alól menteset, aki a szülőkezelésben is jártas, keres: Báró Jósika gazdasága, Valea Lunga, Târnava-Mică. (4488)

VILÁGOS, mély gyermekkocsi és járóka eladó. Cím a timisoarai kiadóban. (10098)

JÓL FŐZŐ szakácsnőt keresek. Timisoara I., Diaconovici Loga-körut, 49. földszint.

SZEP, kelágyas butorozott szoba, konyhahasználattal, kiadó. Timisoara, IV., Iancu Vacarescu-utca, 10., 6. ajtó. (10116)

LÉGVÉDELMI ARKOK elkészítését legolcsóbban vállalom Timisoara III., Rusu Sirianu-utca, 20.

Timisoara Temesvári **CORSO-MOZI** Előadások 3, 5, 7, 9-kor Bej. szám 6-110-1939
SALOME Heródes leánya
A főszerepekben: Conchida Montenegro, Armando Falconi, Carnera

BEORÜGYNÖKÖT a timisoarai piacra felfogadnak. Ajánlatokat „Tájékozott” jellegre a timisoarai kiadóba kérnek. (10119)

SZIKVIZKIHORDASRA alkalmas kocsist azonnal felfogadnak. Timisoara III., Ion Vasij-u., 4., „HERCULES“. Bejelentett szám 12/10215/1940. (10094)

ARO-mozi, Arad Előadások 3, 5, 7 és 9-kor Inr. Nr. 1446-1942
A legnagyobb siker és az évad legnagyobb filmje.
P á r b a j A főszerepben: **Fosco Giachetti és Assia Noris.**

MEGVÉTELRE keresek kifogástalan, sima, barna angol cipőt, varrott talpút, 37½-es számút, félmagas sarokkal, ugyszintén fehér, 26-os gyermekcipőt. Címeket „Cipő” jellegre a timisoarai kiadóba kérnek. (10121)

4 DARAB községi apaállat, mangalica, oltott, orvosi bizonyítványokkal ellátott és 200 darab anyajuh, 100 darab hússzuszóru és 100 darab cigány, eladó. Cím: Moldovan Péter, Mosnita-noua. (10112)

ROYAL-mozgó, Arad ALEXANDRI-UTCA
A csavargók klubja
Az előadá-ok kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

RÓMIKÓ, jóminőségű, és férficipők eladók. Megtekinthetők 2-5-ig. Timisoara, II., Dacilor-utca, 11. (10113)

ELADÓK: brokát gyapjupaplan, lepedők, olcsó hirtaszék és 12 literes vaslábos. Timisoara, I., Paul Chinezul-utca, 3., I., 5.

4+1 LÁMPÁS használt rádiókészüléket keresek megvételre. Ajánlatokat „Jó vétel” jellegre a timisoarai kiadóhivatásban kérnek. (10114)

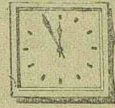
FÉRFI-TÉLIKABÁT és női ruhák eladók. Schrl gyógyszerész, Timisoara, I., Regina Maria-körut, 14. (10120)

CORSO-MOZI, Arad Előadások 23-64. Inr. Nr. 9616-1939 Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
Willy Forst legújabb, legnagyobb, legszemlésebb filmoperettje
Az asszonyok nem angyalok

HORDOZHATÓ taska-patefon (Columbia-gyártmány) s régi hangszerek eladók. Megtekinthetők délelben 1-3 között. Timisoara, I., Olimp-utca, 13., 2. ajtó. (5396)

MŰVELT URILEANYT keresek tisztviselőnek felfogadok. Kérésre írtat. Cím a timisoarai kiadóhivatásban. (10115)

FORUM-MOZI, ARAD
Ma. A cigányzene elem és a...
Muzsikail, cigányi!

Holnap
az I. osztály huzása

Bőségben és boldogságban akarja megünnepelni a Szilvesztert? Akkor siessen és vásároljon sorsjegyet! Ma van a vásárlás utolsó napja. **Sok millió** kerül kiosztásra.

Az állami osztálysorsjáték
December 31-én huzás.

Ma a sorsjegyelárusító üzletek megszaktítás nélkül nyitva vannak.

BEJARONÓT felfogadok szakácsnő és szebaleány mellé, jó fizetéssel. Timisoara, III., Iosif Gal-utca, 5. Az első ajtó. (10117)

KERÉVET (szeleng), szövethuzásos, futójök, törökös kerévetakaró, négyévesnek való hócipő eladó. Timisoara II., Titu Maiorescu-utca, 18., 8. ajtó. (10122)

GYERMEKKOCSI, korszerű, kitünő állapotban lévő, olcsón eladó. Timisoara IV., Fröbl-utca, 36., II. em., 35. (4500)

ARANYGYÜRÜT kap jutalomként az aki elveszett arany karcsatomat, amely édesanyjától való emlék, visszahozza. Timisoara, III., Porumbescu-u., 80 Mateovschi. (10180)

ELADÓ szép, olasz mandolin, kis pathofon, Record-kézi-kötőgép, 28-as gyermekcipő, 4-5 éves fiúnak való kabát, 25-ös hócipő, valamint használt női kabát. Thomas, Timisoara, II., Stefan cel Mare-u., 56. (10100)

ÖN BÜNT KÖVET EL magá és családja elen, ha nem veszi gyorsan „HERMES” sorsjegyet Nemesnél. Timisoara I., Alba Iulia-u., 1., I. em. (10103)

GYERMEKKOCSI, redőnyös, világos, eladó. Timisoara, Fratelia, XII-u., 143. (10102)

FŐZNI tudó, rendes mindent keresek. Cím: Timisoara, III., Corbului-u., 6. (10096)

PERZSABUNDA, továbbá férficitőnyök télikabátok kifogástalan állapotban, cipők eladók. III., Romulus-utca, 11. Alsó csengő (10092)

ZOMANCOZOTT gyermekkadát és pólyaasztalt, vagy lapot keresek. Timisoara, távbeszélő: reggel 8-11-ig és 2-4-ig 44-27 szám alatt. (10033)

HIS MASTERS-pathofon, lemezekkel eladó. Berger, Timisoara, II., Petru Poni-utca, 2. (10099)

KIVÁLÓTALAN sportkocsi, valamint gyermekcipő és gyermekkerékpár eladó. Timisoara, IV., Fröbl-utca, 36. II em., 25. (4499)

MINDENES eselédet vagy bejaronót keresek. Timisoara, III., Francoveanu-utca, 8. (100647)